Työvoiman kohtaanto, sen ongelmat ja ratkaisut kohtannon tehostamiseksi

Valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto

8.10.2021

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Mitä tietoa meillä on kohtaannosta?

Tiedämme yleisesti, mitkä syyt heikentävät kohtaantoa työmarkkinoilla

- Työvoiman alueellinen ja ammatillinen liikkuvuus on heikkoa
- Terveydelliset ongelmat
- Kannustinloukut
- Työn kysyntäpuolen ongelmat (työn laatu, perehdyttämisen osaaminen, rekrytointiosaaminen jne.)
- Palvelujärjestelmän ongelmat (digitalisaation hyödyntäminen, resursointi, resurssien kohdentaminen)

AMMATTIBAROMETRIN AVULLA KERÄTÄÄN TIETOA TYÖVOIMAPULA-AMMATEISTA

AMMATTIBAROMETRIN KEHITTÄMINEN MENEILLÄÄN – TAVOITTEENA TUOTTAA NYKYISTÄ LAADUKKAAMPAA TIETOA KOHTAANNON TEHOSTAMISEKSI JA YLEISEMMIN TIEDOLLA JOHTAMISEN TUEKSI

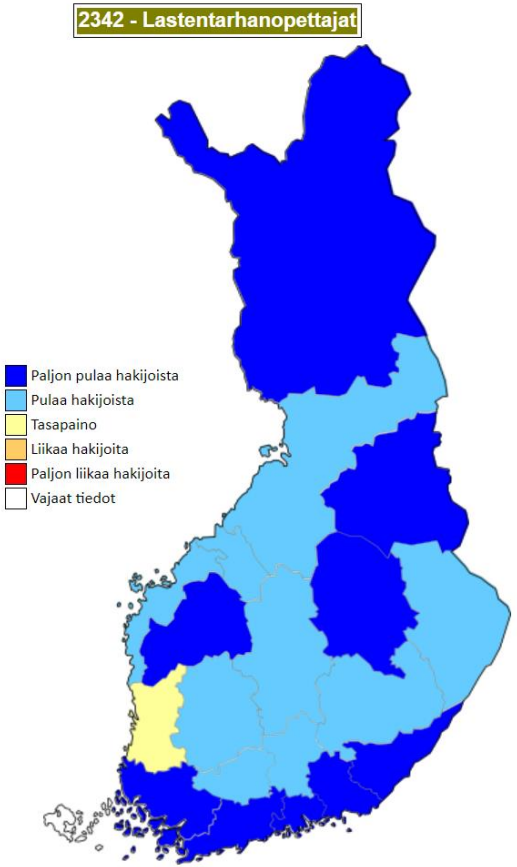

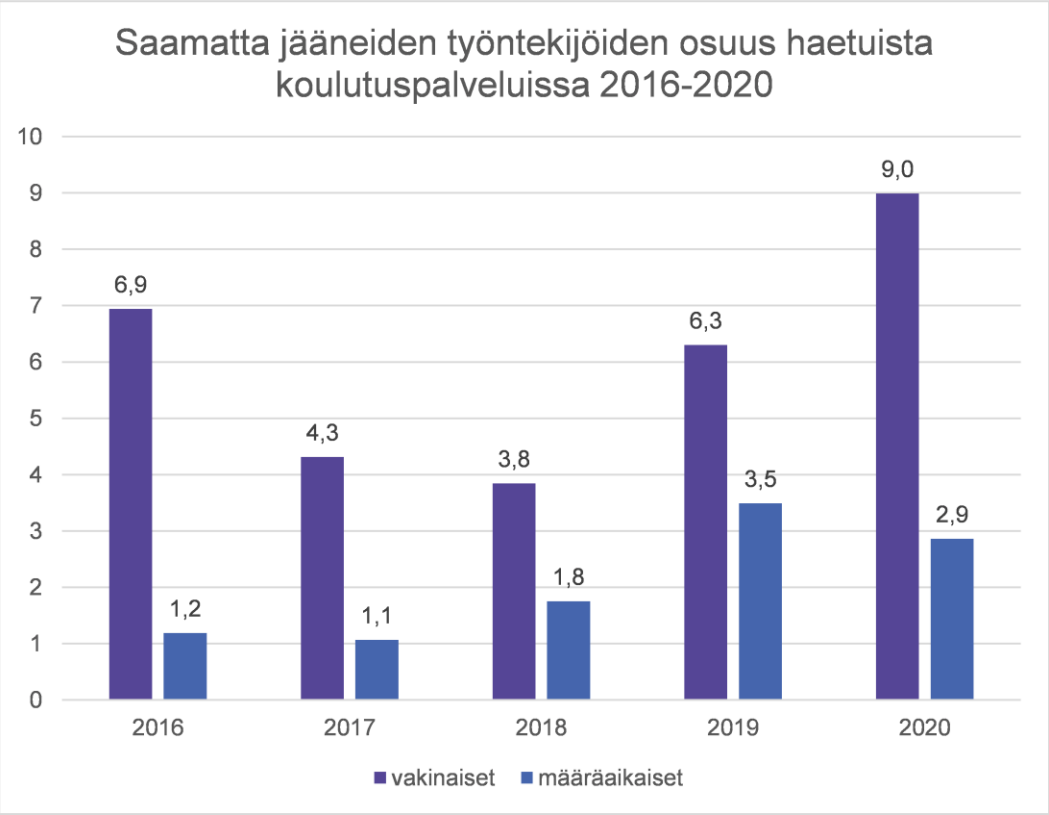

TOIMIPAIKOISTA KYSYTÄÄN SÄÄNNÖLLISESTI TYÖN KYSYNNÄSTÄ, TYÖNTEKIJÖIDEN SAATAVUUDESTA JA REKRYTOINNEISTA

KOHTAANNON TARKASTELUISSA HYÖDYNNETÄÄN MYÖS URA-ASIAKASTIETOJÄRJESTELMÄÄN PERUSTUVAA TYÖNVÄLITYSTILASTOA SEKÄ TEHTYJÄ TUTKIMUKSIA JA SELVITYKSIÄ AIHEESTA

Missä ovat suurimmat kohtaannon ongelmat?

- Terveys- ja sosiaalipalvelut kriisissä
- Etenkin rakennusalalla pula osaavasta työvoimasta esteenä toimipaikkojen kasvulle
- Koulutuspalveluissa vakinaisten työntekijöiden saatavuus heikentynyt ja parin vuoden ajan
- Alueelliset erot eri toimialojen osaajien saatavuudessa merkittäviä, mutta kaikki alueet kärsivät jossain määrin työvoimapulasta
- Kaikki työnhakijat eivät kelpaa työnantajille – koskee erityisesti maahanmuuttajataustaisia (ei suomalainen nimi riittää), ikääntyneitä ja osatyökykyisiä
- Tiettyjen ammatillisten alojen vetovoima on heikentynyt (arvostus, palkkaus, työolot, johtaminen jne.)

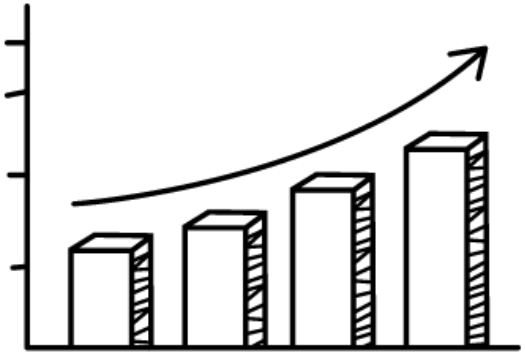

Miten ratkoa kohtaanto-ongelmia?

- Palvelujärjestelmää kehittämällä: kohdentamalla ja resursoimalla palvelut oikein, kehittämällä voimallisesti digitaalisia palveluja
- Panostamalla jatkuvaan oppimiseen, osaamiseen tunnistamiseen ja elinikäiseen ohjaukseen työssä ja työn ulkopuolella
- Tukemalla alueellista liikkuvuutta
- Tukemalla ammatillista liikkuvuutta – ALMP työmarkkinoiden rakenteellisissa muutoksissa, (E)ÄRM-mallit, Silta-mallit
- Lisäämällä työnantajien rekrytointiosaamista
- Vaikuttamalla työnantajien asenteisiin aliedustettujen ryhmien palkkaamisessa
- Maahanmuuton lisääminen ja maahanmuuttajien työmarkkinoille integroinnin tehostaminen, ulkomaisten opiskelijoiden integroiminen työmarkkinoille
- Työelämän kehittäminen (työn laatu, työnhyvinvointi, työn arvostus, johtaminen)

Hallituksen toimeenpanemia keinoja kohtaannon tehostamiseksi 1/2

- Työllisyyden kuntakokeilut
- TE-palvelu-uudistus, jossa työvoimapalvelut siirretään paikallistasolle vuonna 2024
- Yksilöllinen työnhaun tukemisen ja palveluihin ohjaamisen malli (Pohjoismainen työvoimapalvelumalli)
- Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen työ, jonka osana Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen perustaminen
- Osatyökykyisten työllistymisen edistämiseksi Välittäjä Oy (valmisteluaikainen nimi yhtiölle)
- Opintotuen tulorajojen korotus
- PK-yritysten rekrytointitukikokeilu työttömien palkkaamiseksi
- Toimialakohtaiset työryhmät kohtaannon tehostamiseksi (STM vastaa sote-toimialasta, TEM vastaa muista toimialoista)

Hallituksen toimeenpanemia keinoja kohtaannon tehostamiseksi 2/2

- Kotouttamisen toimenpideohjelman laatiminen
- Maahanmuuttajien kotoutumisen nopeuttamiseksi kotoutumistoiminnan resurssien vahvistaminen (5 milj. euroa)
- Alueellinen kokeilu ulkomaisen työvoiman tarveharkinnan lieventämisestä
- Nopean työluvan reitti erityisosaajille, start-up –yrittäjille ja heidän perheilleen
- Työn perusteella myönnettyjen oleskelulupien kaksinkertaistaminen vuoteen 2030 mennessä siten, että kestävyystiekartan edellyttämä vähintään 50 000 työperäisen maahanmuuttajan kokonaislisäys toteutuu
- Ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrän lisääminen 5 000:sta 15 000:een vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteena, että tutkinnon suorittaneista 75 % jäisi Suomeen (tällä hetkellä osuus on 50 %). Opiskelijoiden valmistumisen jälkeisen oleskeluluvan pidentäminen kahteen vuoteen